

บันทึก

เรื่อง การโอนกรรมสิทธิ์ที่วัดหมื่นดอง (จังหวัดเชียงใหม่)

๑) วัดหมื่นดองที่มีดินแปลงหนึ่งในตำบลศรีภูมิ (จังหวัดเชียงใหม่) ปรากฏจากท้องเรื่องว่า วัดไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในที่ดินต่อไป โดยเป็นวัดที่สร้างมาเป็นเวลาตั้ง ๒๕ ปีแล้ว และได้ยอมให้โรงเรียนยุพราชวิทยาลัยปลูกอยู่ในที่ดินนั้น กับในที่สุดทางคณะสงฆ์ได้ประชุมตกลงกันเมื่อ พ.ศ.๒๕๖๐ ว่า ให้โอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินนั้นให้แก่โรงเรียนของรัฐบาล

๒) เมื่อถือตามข้อเท็จจริงและข้อตกลงของคณะสงฆ์ดังกล่าวมาแล้ว กระทรวงธรรมการจึงขอให้ออกโฉนดที่ดินแปลงนั้นเป็นของโรงเรียน และให้ออกในนามของกระทรวงพระคลัง

๓) การโอนที่วัดนั้นต้องบังคับตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองคณะสงฆ์ ร.ศ.๑๒๑ ซึ่งบัญญัติว่า

"ที่วัดก็ดี ที่ธรณีสงฆ์ก็ดี เป็นสมบัติสำหรับพระศาสนา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวผู้เป็นอัครศาสนูปถัมภกทรงปกครองรักษาโดยพระบรมราชานุภาพ ผู้ใดผู้หนึ่งจะโอนกรรมสิทธิ์ที่นั้นไปไม่ได้"

๔) โดยเหตุนี้ ตามกฎหมายสยามมอสังหาริมทรัพย์ของวัดจะโอนมิได้

๕) ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองคณะสงฆ์ ร.ศ.๑๒๑ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นแต่เพียงผู้ปกครองรักษาและผู้คุ้มครองประโยชน์ในอสังหาริมทรัพย์ของวัด ในฐานะที่เป็นอัครศาสนูปถัมภกเท่านั้น ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไม่ทรงไว้ซึ่งอำนาจในอันที่จะให้อโนสังหาริมทรัพย์ของวัดได้

๖) เมื่อกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลานี้ห้ามการโอนอสังหาริมทรัพย์ของวัดแล้ว การยกเว้นให้นอกเหนือออกไปจากนี้จะทำได้ก็แต่โดยออกกฎหมายเท่านั้น โดยยอมให้อโนได้เป็นพิเศษเป็นเรื่องไป และการที่จะออกกฎหมายนี้ ในขณะนี้ก็หมายความว่า การกระทำของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยทรงใช้อำนาจทางนิติบัญญัติด้วยความแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖)

๗) ตามที่เคยปฏิบัติมา การโอนอสังหาริมทรัพย์ของวัดนั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นผู้พระราชทานพระบรมราชานุญาตและก็ได้จัดการไปตามนั้น การกระทำเช่นนี้สมบูรณ์และถูกต้องตามกฎหมายแล้ว เพราะเหตุที่ตามระบอบเก่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงไว้ซึ่งอำนาจทั้งทางบริหารและนิติบัญญัติและทรงใช้อำนาจทั้งสองนี้ได้โดยลำพัง ฉะนั้นเมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานพระบรมราชานุญาตหรือทรงสั่งให้อโนสังหาริมทรัพย์ของวัดแล้ว การกระทำของพระองค์จึงเป็นการทรงใช้อำนาจทางนิติบัญญัติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงออกกฎหมายโดยอำนาจนิติบัญญัติตราให้มีการยกเว้นซึ่งข้อความในพระราชบัญญัติ ร.ศ.๑๒๑ การที่ทำเช่นนี้ไม่มีข้อคัดค้านอย่างไร

๘) ในที่สุดนี้ ขอเสนอว่า ตามรัฐธรรมนูญ การโอนทั้งนี้ควรต้องได้รับพระบรมราชานุญาตจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเหมือนกันโดยทรงใช้อำนาจอธิปไตย แต่ทั้งนี้หมายความว่าในขณะนี้ก็ต้องออกเป็นแบบพระราชบัญญัติออกโดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร

(ลงนาม) อาร์.กียอง

วันที่ ๑๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๗๖

บันทึกข้อความ

ที่ ๓๖๖/๒๔๗๗

วันที่ ๒๔ กรกฎาคม พ.ศ.๒๔๗๗

เรื่อง เสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการโอนกรรมสิทธิ์ที่วัดหมื่นตอง ตำบลศรีภูมิ อำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.๒๔๗๗

ตามหนังสือเลขธิการคณะรัฐมนตรีที่ ฎ. ๕๒๓๕/๒๔๓๖ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๓๖ แจ้งว่าที่ประชุมคณะรัฐมนตรีได้ลงมติว่าเรื่อง กระทรวงธรรมการขอโอนกรรมสิทธิ์ที่วัดหมื่นตองไปรวมกับที่ดินโรงเรียนยุพราชวิทยาลัยเชียงใหม่ ตำบลศรีภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยขอรับโอนดให้เป็นแปลงเดียวกันในนามของกระทรวงการคลังซึ่งต้องออกเป็นพระราชบัญญัติว่า ให้กรมร่างกฎหมายดำเนินการร่างโดยทำการติดต่อกับกระทรวงธรรมการด้วย

บัดนี้ นาย อาร์.กียอง ที่ปรึกษาในการร่างกฎหมายได้ยกร่างเรื่องนี้ขึ้นเป็นรูปพระราชบัญญัติแล้ว ได้ส่งไปหาหรือกระทรวงธรรมการพิจารณาเห็นชอบ และเติมรายละเอียดเกี่ยวกับที่ดินแล้ว ตั้งร่างที่ได้เสนอมาร่วมด้วยบันทึกนี้ ๔๐ ฉบับ แต่ในการที่จะตราพระราชบัญญัติโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินอันเป็นสมบัติสำหรับพระศาสนา กรมการร่างกฎหมายมีความเห็นว่า ตามหลักการในการร่างกฎหมายควรจะแก้ไขความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติปกครองคณะสงฆ์ ร.ศ.๑๒๑ ซึ่งห้ามการโอนที่ซึ่งเป็นสมบัติสำหรับพระศาสนาเสียก่อน โดยแก้ไขข้อความให้เป็นทำนองว่า ที่เหล่านี้จะโอนไม่ได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจแห่งกฎหมายเฉพาะ ทั้งนี้อาศัยเทียบได้กับ ป.พ.พ. มาตรา ๑๓๐๕ กรมการร่างกฎหมายจึงได้ยกร่างพระราชบัญญัติปกครองคณะสงฆ์แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๔๗๗ ขึ้นอีกฉบับหนึ่ง ดังที่ได้เสนอมาร่วมด้วยบันทึกนี้ ๔๐ ฉบับ

(ลงชื่อ) หลวงประพนธ์นิติสรค์

เลขธิการ

บันทึก

เรื่อง พระราชบัญญัติว่าด้วยการโอนกรรมสิทธิ์ที่วัดหมื่นดอง
ตำบลศรีภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (อนุกรรมการร่างกฎหมายชุดที่ ๓) ได้พิจารณาปัญหาที่
คณะรัฐมนตรีหรือมาตามหนังสือที่ ฎ.๙๐๖๔/๒๔๗๘ และที่ ฎ.๑๐๙๖๙/๒๔๗๘ ว่า
พระราชบัญญัติว่าด้วยการโอนกรรมสิทธิ์ที่วัดหมื่นดองระบุตัวเลขไว้ผิด ซึ่งจำต้องแก้ไขเสียให้
ถูกต้อง ความแจ้งอยู่แล้วนั้น

กรรมการมีความเห็นว่า ไม่เป็นการสมควรที่จะยกเลิกพระราชบัญญัติฉบับที่ออก
ประกาศใช้อยู่เวลานี้เสียทั้งฉบับ และออกพระราชบัญญัติใหม่ไว้ใช้แทนเพราะเหตุว่าอาจได้มีการ
ดำเนินการตามพระราชบัญญัติฉบับที่ประกาศนั้นไปบ้างแล้วก็ได้ ซึ่งถ้ามีกิจการที่ดำเนินไปแล้ว
เช่นนั้น อาจจะกลับกลายเป็นปราชจากข้ออ้างตามกฎหมาย โดยเหตุที่ได้กระทำไปโดยอาศัย
อำนาจตามพระราชบัญญัติที่ได้ถูกยกเลิกเสียแล้ว

กรรมการนี้ขอเสนอว่า ทางที่ดีที่สุด ควรจะออกพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม
จึงขอเสนอร่างมาในทำนองนั้น

(ลงชื่อ) เดือน บุญนาค
เลขาธิการ

คณะกรรมการกฤษฎีกา
เมษายน ๒๔๗๙